

Hedmark Bilsenter AS
Nærosvegen 43
2364 Næroset

Saksbehandler:
Stein Egil Granli

Inspeksjonsrapport

Inspeksjon ved Hedmark Bilsenter AS

Kontrollnummer: 2020.134.I.FMIN

Kontaktpersoner ved inspeksjonen:

Fra virksomheten:
Frank Jevne

Fra Fylkesmannen i Innlandet:
Stein Egil Granli

Andre deltagere fra virksomheten:
Arne Morten Aamodt
Tom Ericson
Jan Erik Jenshus
Kate Jevne

Andre deltagere fra Fylkesmannen i Innlandet:
Anders Waldemar Olsen

Ringsaker brannvesen:
Inge Rosenberg
Tommy Simensen

Resultater fra inspeksjonen

Denne rapporten omhandler resultatet fra inspeksjon ved Hedmark Bilsenter AS den 15. og 16. oktober 2020. Rapporten er å anse som endelig dersom vi ikke får tilbakemelding om faktiske feil innen to uker etter at rapporten er mottatt.

Bedriften har to anlegg. Ved hovedanlegget (biloppfoggeri) foregår bl.a. mottak, miljøsanering og lagring av vrak og deler. Ved Haga bruk foregår bl.a. demontering og pressing av kjøretøyer, samt lagring av vrak og en stor mengde deler.

Fylkesmannen i Innlandet og Ringsaker brannvesen avdekket 11 avvik og ga 2 anmerkning(er) under inspeksjonen.

Vi ser alvorlig på avvik 8 og 9 i rapporten. Bakgrunnen for denne vurderingen er omfanget på avvikene, dvs. svært mange usanerte kjøretøyer som ikke er stilt opp på forsvarlig dekke og at rammen for lagring av kasserte kjøretøyer er betydelig overskredet. Mangelfull oppfølging fra bedriften på disse områdene medfører økt fare for forurensning. Samtidig er disse

forholdene gjentakende avvik som er påpekt ved flere tidligere tilsyn. Vi viser her til de seneste rapporter fra tilsyn gjennomført i 2019 (vår ref.: 2019/16196) og 2020 (vår ref.: 20/6322). Rapporter fra begge de nevnte tilsynene peker på flere mangelfulle forhold ved anleggene og ved driften.

Avvik:

- Bedriftens risikovurderinger har mangler.
- Mangelfull oppbevaring og merking av farlig stoff.
- Avfallsanlegget mangler dokumentasjon på at sikkerhetsnivået i byggverket er oppgradert.
- Bedriften har ikke utarbeidet beredskapsplan for uønskede hendelser, inkludert brann.
- Bedriften kunne ikke fremlegge dokumentasjon på sakkyndig kontroll eller egenkontroll av brannrelatert utstyr.
- Avfallsanlegget har manglende rutiner for å sikre at alle som arbeider i byggverket har tilstrekkelig kunnskap om forebygging og bekjemping av brann. Det kunne ikke dokumenteres brannøvelser eller brannvernopplæring.
- Farlig avfall og eksplosivt avfall var uforsvarlig oppbevart og lagret.
- Et stort antall usanerte kasserte kjøretøy var ikke forskriftsmessig oppstilt på tett dekke. Bedriften overholder ikke vilkår om fortløpende og rask miljøsanering av kjøretøy.
- Antall upressa vrak overskrider rammevilkår i tillatelse. Hovedanlegg og Haga bruk er overfylt av kjøretøyer, bildeler og avfall.
- Pressing av vrak skjer på område uten tett dekke.
- Oljeinnhold i avløpsvann fra oljeutskiller er ikke prøvetatt og dokumentert.

Anmerkninger:

- Bedriftens internkontrollsystem kan forbedres på flere områder.
- Rist på tett plate på hovedanlegg hadde en del oljerester.

Avvik og anmerkninger er nærmere beskrevet fra side 7 og utover i rapporten.

Oppfølgingen etter inspeksjonen er nærmere beskrevet på side 5.

Elektronisk dokumentert godkjenning, uten underskrift

19. november 2020 Stein Egil Granli

dato kontrollør

Tore Pedersen

avdelingsdirektør

Fylkesmannen i Innlandet

Kopi av rapporten sendes til:

- Ringsaker brannvesen
- Ringsaker kommune
- Miljødirektoratet

1. Informasjon om den kontrollerte virksomheten

Ansvarlig enhet

Navn: Hedmark Bilsenter AS	
Organisasjonsnr.: 979430930	Eies av:
Bransjenr. (NACE-kode): 45.320 - Detaljhandel med deler og utstyr til motorvogner, unntatt motorsykler og 47.300 - Detaljhandel med drivstoff til motorvogner	

Kontrollert enhet

Navn: Hedmark Bilsenter AS	Anleggsnr.: 3411.0079.01 3411.0271.01
Kommune: Ringsaker	Fylke: Innlandet
Anleggsaktivitet: Miljøsanering av kasserte kjøretøy	
Tillatelse gitt: 30.08.2017	Sist endret:

2. Bakgrunn for inspeksjonen

Inspeksjonen inngår i landsdekkende kontrollaksjon rettet mot brann i avfallsanlegg. Tilsynsaksjonen er landsomfattende, og målsettingen er å redusere branner og miljøpåvirkningen av branner i avfallsanlegg.

Hovedtema for tilsynet var å kontrollere om gjeldende krav fastsatt i eller i medhold av aktuelt lovverk og vilkår i gjeldende tillatelser etter forurensingsloven overholdes, samt kontrollere bedriftens etterlevelse av internkontrollforskriften. Herunder ble det kontrollert om avfallsanlegget har en brannsikker behandling og oppbevaringen av avfallet samt brannsikker bruk av byggverket.

Tilsynet ble gjennomført i fellesskap ved Fylkesmannen i Innlandet og Ringsaker brannvesen. Videre ble tilsynet gjennomført som et flerdagstilsyn der Fylkesmannen på dag to gjennomførte inspeksjon på temaer som omfattes av bedriftens tillatelse etter forurensningsloven for mottak av kasserte kjøretøy.

Tilsynet ble gjennomført i medhold av forurensningsloven § 48 samt Lov av 14. juni 2002 nr. 20 om vern mot brann, eksplosjon og ulykker med farlig stoff og om brannvesenets redningsoppgaver (brann- og eksplosjonsvernloven) § 13, 2. ledd og forskrift av 17. desember 2015 nr. 1710 om brannforebygging § 18.

Inspeksjonstema:

- Internkontroll
- Prosess og renseutstyr
- Utslipp til vann
- Brannforebygging
- Brann i avfall
- Sedimenter og grunnforurensning
- Avfall og avfallshåndtering

Rapporten omhandler avvik og anmerkninger som ble avdekket under inspeksjonen og gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens miljøarbeid eller miljøstatus.

Definisjoner

Avvik: Manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Anmerkning: Et forhold som tilsynsetatene mener er nødvendig å påpeke for å ivareta ytre miljø, men som ikke omfattes av definisjonen for avvik.

Andre forhold: Saker som framkom under inspeksjonen og som det kan være nyttig for virksomheten og saksbehandlere å kjenne til. Her kan også inngå kommentarer til tema som ble tatt opp under inspeksjonen, men der det ikke ble gitt avvik eller anmerkninger.

3. Oppfølging etter inspeksjonen

Hedmark Bilsenter AS plikter snarest å rette opp de avvik som er beskrevet i denne rapporten. For at Fylkesmannen skal kunne avslutte saken, må Hedmark Bilsenter AS innen 01. desember 2020 sende en skriftlig redegjørelse som viser hvordan avvik er rettet.

Vi ber også om at virksomheten sender inn en kort redegjørelse for hvordan anmerkninger er vurdert, eventuelt hvordan disse vil bli fulgt opp.

Vi ser alvorlig på avvik nr. 8 og 9 som ble avdekket under tilsynet. Hedmark Bilsenter AS må sende inn en egen **skriftlig redegjørelse innen 10. desember 2020**, som beskriver hvilke tiltak som er/blir iverksatt for å lukke disse avvikene. Herunder forventes det at bedriften beskriver tiltak som skal sikre at kjøretøyer raskt blir oppstilt på tett dekke og gjennomgår miljøsanering. Samtidig forventer vi at det presenteres en realistisk tiltaksplan som beskriver hvordan bedriften vil sørge for å bringe antall lagrede kjøretøyer innenfor tillatelsens rammer.

Bedriftens gjennomføring av tiltak for å rette opp avvik jf. denne rapporten vil bli fulgt opp ved ny kontroll. Dato for nytt tilsyn vil bli avklart med bedriften.

Vi ber om at dere stiler svarbrevet eller e-post (fminpost@fylkesmannen.no) til Fylkesmannen i Innlandet v/Stein Egil Granli (fmopsgr@fylkesmannen.no).

4. Pålegg om opplysninger

Under tilsynet etterspurte vi det totale antall kjøretøyer i ulike kategorier. Vi har ikke fått dokumentert det totale antallet kasserte kjøretøyer på hvert anlegg. Hedmark Bilsenter AS må derfor oversende Fylkesmannen i Innlandet følgende opplysninger innen 10. november 2020 (jf. forurensningsloven § 49):

- Oversikt over antall pressa og upressa vrak på hovedanlegg (hoggeriet)
- Oversikt over antall pressa og upressa vrak på Haga bruk

Klageadgang

Dere har rett til å klage på pålegg om opplysninger dersom dere mener at dere ikke har plikt eller lovlig adgang til å gi opplysningene. En klage bør begrunnes og skal sendes Fylkesmannen i Innlandet senest 3 dager etter mottakelsen av denne rapporten (jf. forvaltningsloven § 14). En klage kan fremsettes både skriftlig og muntlig.

5. Varsel om tvangsmulkt for retting av avvik

Fylkesmannen varsler herved at vi vil fatte vedtak om tvangsmulkt (jf. *forurensningsloven § 73*) dersom vi ikke har mottatt skriftlig bekreftelse og dokumentasjon på at **avvik 9** er rettet **innen 01. april 2021**.

En eventuell tvangsmulkt vil være et **engangsbeløp på kr 350 000,-**.

Begrunnelse for vedtak om tvangsmulkt er å sikre at antall vrakbiler hos Hedmark Bilsenter AS er innenfor de rammer som er angitt i bedriftens tillatelse av 30.03.2017 (*Tillatelse til behandlingsanlegg for kasserte kjøretøy og godkjenning til å utstede vrakpantkvisitering for Hedmark Bilsenter AS i Ringsaker kommune Tillatelse nr. 2017.0671.T – Sak nr. 2017/3013*). For å unngå vedtak om tvangsmulkt må bedriften iverksette opprydding og pressing av vrak for å få det totale antallet kjøretøy innenfor tillatelsens rammer. Vi vil påpeke at bedriften ikke nødvendigvis må gjennomføre fullstendig pressing av alle vrak. For å få fortgang i oppryddingen kan man med fordel også iverksette levering av vrak med nedpresset tak.

Størrelsen på tvangsmulkten er satt med utgangspunkt i et konservativt anslag av verdien på antall upressa vrak som bedriften har lagret utover tillatt ramme, jf. gjeldende tillatelse etter forurensningsloven.

Pålegg om tvangsmulkt er tvangsgrunnlag for utlegg, jf. tvangsfullbyrdsloven § 7-2. Påløpt tvangsmulkt inndrives av Statens innkrevingsentral (SI).

Dere har anledning til å kommentere dette varselet, dere har anledning til å kommentere dette varselet herunder den fristen som er satt. Eventuelle kommentarer må sendes til Fylkesmannen i Innlandet innen to uker etter at denne rapporten er mottatt.

6. Vedtak om gebyr

Vi viser til varsel og informasjon om gebyrplikt som ble gitt til virksomheten den 15. oktober 2020. Virksomheter skal betale gebyr for kontroll utført av Fylkesmannen i samsvar med § 39-3 i forurensningsforskriften. Gebyret skal dekke kostnader med forberedelser, gjennomføring og oppfølging av kontrollen. Gebysatser for kontroll av virksomheter etter forurensningsloven er fastsatt i forurensningsforskriften §§ 39-7 og 39-8.

På bakgrunn av medgått og forventet ressursbruk vil Hedmark Bilsenter AS bli ilagt et gebyr på **kr 49 900,-** for inspeksjonen, jf. forurensningsforskriften §§ 39-7 og 39-8. Dette tilsvarer gebysats 5 for flerdagstilsyn. Virksomheten vil få tilsendt en faktura fra Miljødirektoratet for innbetaling til statskassen. Vi viser for øvrig til forurensningsforskriftens kapittel 39 for ytterligere informasjon om innkreving av gebyr til statskassen.

Klageadgang

Vedtaket om gebyr kan påklages til Miljødirektoratet, jf. § 28 i forvaltningsloven. Eventuell klage bør være skriftlig begrunnet og adressert til Miljødirektoratet, men sendes via Fylkesmannen i Innlandet. Fylkesmannen vil vurdere endring av vedtaket eller sende saken videre til Miljødirektoratet for endelig vedtak. En eventuell klage vil ikke få oppsettende virkning, og gebyret som er fastsett ovenfor må betales inn. Dersom Miljødirektoratet tar klagen til følge, vil for mye innbetalt beløp bli refundert.

7. Innsyn

Denne rapporten vil være tilgjengelig for offentligheten via postjournalen til Fylkesmannen i Innlandet (jf. offentleglova).

8. Avvik

Vi fant følgende avvik under inspeksjonen:

Avvik 1

Bedriftens risikovurderinger har mangler.

Avvik 1-A: Risikovurderinger for ytre miljø.

Avvik 1-B: Risikovurderinger for brannrisiko.

Avvik fra:

- Internkontrollforskriften § 5 punkt 6.
- Brann- og eksplosjonsvernloven § 8, jf. forskrift om forebygging § 9 siste ledd jf. § 10 og § 12 siste ledd jf. § 13.
- Forskrift om brannforebygging §§ 11 (særlig a og b) og 12.
- Tillatelse etter punkt 2.3 Internkontroll.

Kommentarer, Avvik 1-A: Risikovurderinger for ytre miljø:

Bedriften har ikke foretatt en helhetlig kartlegging og påfølgende risikovurdering av forhold som kan føre til forurensing eller akutt forurensning. Det er ikke utarbeidet en tydelig oversikt over naturressurser som kan bli berørt som en følge av uønskede hendelser. Herunder bl.a. eventuelle drikkevannskilder, resipienter og bebyggelse i nærområdet. Dette gjør at bedriften ikke har det nødvendige grunnlaget for å vurdere påvirkning eller forurensing av ulike miljøressurser, muligheten for å iverksette aktuelle tiltak for å hindre at akutt forurensning inntreffer eller sette inn tiltak som begrenser utbredelse av forurensning og eventuelle skadevirkninger.

Det ble ikke presentert dokumentasjon eller andre vurderinger for konsekvenser ved utslipp av slokkevann eller andre typer slökkemidler dersom det skulle oppstå brann.

Kommentarer, Avvik 1-B: Risikovurderinger for brannrisiko:

Bedriften skal kartlegge farer, blant annet for brann, og på bakgrunn av dette vurdere risiko, samt utarbeide tilhørende planer og tiltak for å redusere risiko. Dette skal dokumenteres skriftlig. Kartlegging av brannfaren skal fange opp aktuelle problemstillinger og forbedringsområder.

Bedriftens risikovurdering mangler kartlegging av faren for brann og mulige hendelser som påvirker brannsikkerheten, både når det gjelder oppbevaring av avfallet og når det gjelder byggverket. Det mangler også tilhørende planer og tiltak for å redusere brannfaren.

Manglende kartlegging av brannfaren er brudd på bestemmelsene i brann- og eksplosjonsvernloven § 6 om kravet til nødvendige sikringstiltak for å forebygge og begrense brann. Videre er det brudd på forskrift om brannforebygging §§ 9 og 10 [eventuelt §§11 og 12 dersom brukeren/avfallsanlegget er en annen enn eier/hjemmelsinnehaver av bygningen] om kravet til systematisk sikkerhetsarbeid. Det er også brudd på internkontrollforskriften § 5 første ledd punkt 6 om kravet til kartlegging av farer og problemer som grunnlag for risikovurdering, samt kravet til utarbeidelse av tilhørende planer og tiltak for å redusere risikoforholdene.

Det ble videre påpekt at bedriften har behov for å forbedre kartlegging av risiko i forbindelse med lagring av farlig stoff (brannfarlig væske og gass). Dette forholdet er nærmere omtalt i avvik 2.

En helhetlig vurdering tilsier at bedriftens risikovurderinger ikke i tilstrekkelig grad tar inn over seg brannfare knyttet til ulike aktiviteter og drift på anlegget.

Konklusjon: Virksomheten må sørge for å utarbeide tilstrekkelige risikovurderinger av forhold som berører temaene brann og ytre miljø. Virksomheten må sørge for at konsekvenser ved brann blir kartlagt. Risikovurderingene må inkludere «worst case»-scenario. På bakgrunn av en helhetlig brannrisikovurdering skal det fastsettes akseptkriterier for brannrisikoen og akseptkriterier for ytre miljø. Omfanget av kartlegging og risikovurderinger må tilpasses drift, risikoforhold og omfang på virksomheten.

Avvik 2

Mangelfull oppbevaring og merking av farlig stoff.

Avvik fra:

- Brann og eksplosjonsvernloven §§ 6 og 13 og forskrift om brannforebygging §§ 5.
- Forskrift om håndtering av farlig stoff § 11.

Kommentarer:

Der farlig stoff håndteres eller oppbevares skal det settes opp skilt lett synlig på passende steder og i tilstrekkelig antall, som opplyser om faren for brann, eksplosjon eller annen ulykke. Det ble påvist mangel på merking ved atkomstområde (hovedporter) både på Haga bruk og hovedanlegget, om at det finnes gass under trykk inne på anleggene.

For Haga bruk var også gassflasker med oksygen og acetylen oppbevart inne i delelager, der det ville være krevende å få gassflaskene raskt ut dersom det skulle oppstå brann eller andre

risikofylte situasjoner hvor det er behov for å evakuere gassflaskene. Stedet som gassflaskene var plassert inne i delelageret var uten merking.

Avvik 3

Avfallsanlegget mangler dokumentasjon på at sikkerhetsnivået i byggverket er oppgradert.

Avvik fra:

- Forskrift om brannforebygging §§ 8 og 10.

Kommentarer:

Manglende dokumentasjon på byggverkets sikkerhetsnivå er brudd på bestemmelsene i forskrift om brannforebygging §§ 8 og 10 om at sikkerhetsnivået skal være oppgradert slik at det minst tilsvarer nivået som fremkommer i byggeforskrift 1985 (manglende brannteknisk vurdering).

Avvik 4

Bedriften har ikke utarbeidet beredskapsplan for uønskede hendelser, inkludert brann.

Avvik fra:

- Brann og eksplosjonsvernloven §§ 6 og 13 og forskrift om brannforebygging bruker/eier §§ 11 og 13.
- Forskrift om håndtering av farlig stoff § 19.

Kommentarer:

Eier av byggverk plikter å sørge for nødvendige sikringstiltak for å forebygge og begrense brann, eksplosjon eller annen ulykke. Beredskapsplanen skal være etablert med tilstrekkelig egenberedskap med tilhørende innsatsplaner, varslingsplaner og rutiner, rømnings-, rednings- og slukkeinstrukser. Skal også inneholde redegjørelse for ansvar, oppgaver og fordeling under innsats.

Avvik 5

Bedriften kunne ikke fremlegge dokumentasjon på sakkyndig kontroll eller egenkontroll av brannrelatert utstyr.

Avvik fra:

- Brann- og eksplosjonsvernloven § 6.
- Forskrift om brannforebygging §§ 5 og 10.
- Internkontrollforskriften § 5 første ledd punkt 7.

Kommentarer:

Manglende dokumentasjon av kontrollen av brannrelatert utstyr er brudd på bestemmelsene i brann- og eksplosjonsvernloven § 6 om kravet til nødvendige sikringstiltak for å forebygge og begrense brann. Videre er det brudd på forskrift om brannforebygging §§ 5 og 10 om kravet til at kontroll av sikkerhetsinnretninger skal være dokumentert.

Det er svært viktig at brannteknisk utstyr kontrolleres med jevne mellomrom. Denne kontrollen skal dokumenteres i bedriftens internkontrollsystem, jf. internkontrollforskriften.

Avvik 6

Avfallsanlegget har manglende rutiner for å sikre at alle som arbeider i byggverket har tilstrekkelig kunnskap om forebygging og bekjemping av brann. Det kunne ikke dokumenteres brannøvelser eller brannvernopplæring.

Avvik fra:

- Forskrift om brannforebygging § 12 c.

Kommentarer:

Dette er brudd på bestemmelsene i forskrift om brannforebygging § 12 c om krav til rutiner som sikrer tilstrekkelig kunnskap og ferdigheter i å forebygge og bekjempe brann. Bestemmelsen er gjeldende for alle som skal jobbe der, uavhengig av om de er fast ansatt eller i engasjement. Det er vesentlig at alle som har arbeidsplass i byggverket har kjennskap til hvordan de skal opptre for å forebygge og bekjempe brann før de begynner å arbeide.

Avvik 7

Farlig avfall og eksplosivt avfall var uforsvarlig oppbevart og lagret.

Avvik fra:

- Brann og eksplosjonsvernloven § 6.
- Forskrift om håndtering av farlig stoff § 7.
- Avfallsforskriften kapittel 11.

Kommentarer:

Det ble påvist at farlig avfall ble oppbevart utendørs på begge anlegg. Et stort antall bilbatterier var lagret utendørs både på hovedanlegg og på Haga bruk. Dette er i strid med avfallsforskriften kapittel 11, om forsvarlig lagring av farlig avfall

Ved Haga bruk ble det avdekket en dieseltank på paller inntil container med brennbart innhold og i nærhet av annet brennbart materiale. Dette er ikke i samsvar med de krav som stilles i henhold til forskrift om håndtering av farlig stoff. Tanken skal stå på ubrennbar, bæredyktig og telefritt underlag og min. 5 meter fra annet brennbart materiale. Ved hovedanlegget var spillolje lagret i container. Denne står ulåst og med brennbart materiale lagret inntil. Her skal det også være min. 5 meter til annet brennbart materiale, så fram den ikke er brannisolert mot varmeledning, og containeren skal være låst.

Anlegget har videre ikke dokumentert rutine for forsvarlig håndtering og oppbevaring av brannfarlig vare og -avfall. Forholdet vurderes å være i strid med brann og eksplosjonsvernloven og forskrift om håndtering av farlig stoff.

Avvik 8

Et stort, men ukjent antall usanerte kasserte kjøretøyer var ikke forskriftsmessig oppstilt på tett dekke. Bedriften overholder ikke vilkår om fortløpende og rask miljøsanering av kjøretøy.

Avvik fra:

- Forurensningsloven § 7. (plikt til å unngå forurensning).
- Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften) Kapittel 4. Kasserte kjøretøy. Vedlegg 1. Tekniske minimumskrav til behandlingsanlegg for kasserte kjøretøy, jf. § 4-7.
- Tillatelsen punkt 4. Krav til behandling og håndtering av kjøretøy.

Kommentarer:

Det ble påvist et stort antall usanerte kasserte kjøretøy som ikke er forsvarlig oppstilt på tett dekke tilkoplek sandfang og oljeutskiller. Det var trolig nærmere 100 biler oppstilt foran porten til hovedanlegget, og anslagsvis ytterligere 100 biler på et areal på sørsiden av hovedanlegget. På sørsiden var det i tillegg oppstilt usanerte kasserte kjøretøy på et leid areal som ikke er regulert til dette formålet. Vi presiserer at tillatelsen etter forurensningsloven ikke omfatter arealer eller områder som ikke er regulert til det aktuelle driftsformålet. Tillatelsen angir tydelig under punkt 3.1 *Utforming av anlegget*, at «Hensetting av vrak eller annen forsøpling skal ikke forekomme utenfor behandlingsanleggets fysiske avgrensning».

Oppstilling av kjøretøyer som ikke er miljøsanert og som samtidig fører til opphoping rundt porten til hovedanlegget har blitt påpekt tidligere fra Fylkesmannen. Senest 28.05.2020 foretok Fylkesmannen tilsyn på bakgrunn av tips om driftsforholdene ved hovedanlegget. Området var da fullstendig overfylt av biler og deler. Bedriften er tidligere oppfordret av Fylkesmannen om å utarbeide og oversende plan for opprydding av kjøretøyer, men vi konstaterer at dette så langt ikke har blitt gjort.

Bedriften oppgir at flere av de usanerte kjøretøyene på utsiden av hovedanlegget er private biler og aktuelle salgsbiler/rep.-objekter. Under tilsynet var det ikke tid til rådighet for å avklare hvilke og hvor mange som var private biler. Vi forutsetter at bedriften sørger for at private biler og eventuelle salgsbiler holdes tydelig atskilt fra mottatte kasserte kjøretøyer. Vi presiserer igjen at det ikke er anledning til å drive oppstilling eller lagring av kjøretøyer utenfor anleggenes avgrensning, verken miljøsanerte eller usanerte kasserte kjøretøyer.

Konklusjon:

Fylkesmannen ser på dette forholdet som et alvorlig avvik og mener at bedriften må ha betydelig økt fokus på å ikke ta inn flere biler enn det som anlegget og bemanningen har kapasitet til å håndtere på en forsvarlig måte. Samtlige usanerte kjøretøyer må umiddelbart flyttes til tett dekke og gjennomgå miljøsanering så raskt som det er praktisk mulig å få gjennomført.

Avvik 9

Antall upressa vrak overskrider rammevilkår i tillatelse. Hovedanlegg og Haga bruk er overfylt av kjøretøyer, bildeler og avfall.

Avvik fra:

- Tillatelsen punkt 1. Rammer for virksomheten.
- Tillatelsen punkt 3.1 Pressing av vrak.
- Tillatelsen punkt 5.4 Forsøpling.

Kommentarer:

Tillatelsens rammer for lagring av vrak tilsier at det kan lagres inntil 600 upressede og 600 pressede vrak samtidig på anleggene til bedriften. Under tilsynet fant vi et mindre antall pressa vrak på Haga bruk, trolig færre enn 20 stk. totalt. Samtidig konkluderer vi med at både hovedanlegget og Haga bruk framstår som svært overfylt av kasserte kjøretøy som ikke er pressa. I årsrapport for 2019 meldte bedriften inn (via Autostat) at det var 1000 kjøretøyer totalt på begge anlegg. Vi etterspurte under tilsynet en samlet oversikt med eksakt antall kjøretøyer på anleggene. Dette fikk vi ikke framlagt tilsynet, derfor ber vi om at **bedriften oversender en samlet oversikt, jf. punkt 4** i denne rapporten.

Fylkesmannen mener det er grunnlag for å anta at det totale antallet upressa vrak på anleggene overstiger det antallet som bedriften har rapportert i siste årsrapport. Dette begrunnes ut fra vår vurdering av hvor overfylt begge anlegg framstår. Dette forholdet innebærer en betydelig overskridelse av rammevilkår jf. tillatelsen og er et forhold som har pågått over mange år.

Siden anleggene er svært overfylt har dette ført til at det meste av bilvrakene er vanskelig tilgjengelige. Dette har igjen ført til at en stor andel av kjøretøyene, og særlig på hovedanlegget har vært lagret over mange år. Dette kan bl.a. begrunnes ut fra historiske oversiktsbilder fra området. Videre er dette et forhold som er i strid med vilkår i tillatelsen om maksimal lagringstid (tillatelsens punkt 1. Rammer for virksomheten).

Det er satt vilkår for stabling av kjøretøyer i tillatelsen punkt 3.1 Pressing av vrak. Sanerte kjøretøy med sammenpressede førerhus kan lagres maksimalt 3 kjøretøy i høyden, maksimalt 5 meter høyt. Etter vår vurdering er det flere steder utført uforsvarlig stabling av kjøretøyer. Kjøretøyer er stablet inntil tre biler i høyden uten at tak er nedpresset, noe som fører til at stablingen blir veldig høy. Vi vurderer samtidig at stablingen flere steder på hovedanlegget er en direkte risiko for de som beveger seg inne på anlegget og i utkantene av anlegget. Vi så flere steder at stabler hadde tippet mot hverandre eller var i ferd med å falle over ende. Dette forholdet må korrigeres når bedriften iverksetter opprydding og nedskalering av antall lagrede kjøretøyer.

Driften har ført til betydelig forsøpling og opphoping av avfall på begge anlegg, og i nærområdet rundt hovedanlegget. Under befaring fant vi store mengder med bl.a. felger med og uten dekk, løse bildekk, drivstofftanker, diverse karosserideler og plastdeler som ikke var forsvarlig ivaretatt. Tilsvarende ligger det store mengder med ulike deler spredt inne på anleggene som vi mener er å anse som avfall, siden vi mener at delene ikke blir forsvarlig lagret. Deler som ligger utendørs direkte på bakken, gjerne over flere år, kan ikke anses å være ivaretatt slik som det må forventes dersom delene skal gjenbrukes og selges.

Konklusjon:

Fylkesmannen ser på dette forholdet som et alvorlig avvik. Overordnet sett har opphopingen av kjøretøyer og avfall gitt flere negative ringvirkninger for driften. Med tanke på den risiko for ytre miljø som foreligger og omfattende konsekvenser dette vil medføre ved en eventuell brann, er det absolutt nødvendig at det iverksettes en storstilt opprydding både i avfall og antall bilvrak.

Med bakgrunn i alvorligheten i avvik knyttet til antall bilvrak og at dette har vært et gjentakende avvik over lang tid, så har vi besluttet å varsle bruk av tvangsmulkt. Se mer om dette under punkt 5 i denne rapporten.

Stabling av kjøretøyer som ikke er utført i tråd med vilkår i tillatelse eller som utgjør en sikkerhetsrisiko må korrigeres snarest mulig.

Det må iverksettes opprydding i avfall og kjøretøydeler som ikke blir lagret på tilfredsstillende måte eller som på annen måte må anses som avfall. Deler som ikke kan ivaretas på en akseptabel måte forventes å bli levert til godkjent mottak for videre håndtering eller sluttbehandling. Videre må det umiddelbart iverksettes opprydding i forsøpling og kjøretøydeler i utkantene av anleggene.

Avvik 10

Pressing av vrak skjer på område uten tett dekke.

Avvik fra:

Tillatelsen punkt 3.3. Krav til teknisk innretting av oppsamlingsplassen.

Kommentarer:

Bedriften har egen bilpresse på Haga bruk som er oppstilt på oppgruset areal. Pressa er mobil og er innrettet med oppsamlingsystem av pressvæske. Tillatelsen for behandling av kasserte kjøretøy stiller vilkår om at pressing av vrak skal skje på tett dekke. Bakgrunnen for dette er risikoen for avrenning og forurensning som kan oppstå i forbindelse med håndtering og pressing av vrak.

Siden bedriften har kommet i en situasjon der det må presses et stort antall vrak i en periode, så er det vesentlig at det er fokus på at pressingen ikke medfører økt risiko for utslipp og forurensning. Vi minner om at pressvæske skal deklarerer som farlig avfall og leveres til godkjent mottak. I rapport fra tilsyn i 2019 fikk dere anmerkning for at pressvæske ikke var levert.

Konklusjon:

Bilpresse må enten flyttes til hovedanlegg (hoggeri) der det allerede er opparbeidet tett dekke tilkopleet oljeutskiller, eller at det må etableres tett dekke tilkopleet sandfang og oljeutskiller der pressa er plassert på Haga bruk. Fylkesmannen forutsetter at all oppsamlet pressvæske heretter deklarerer og leveres til godkjent mottak.

Avvik 11

Oljeinnhold i avløpsvann fra oljeutskiller er ikke prøvetatt og dokumentert.

Avvik fra:

Tillatelsen punkt 12.1 Kontrollmålinger.

Kommentarer:

Tillatelsens punkt 6.1. (Utslippsbegrensninger) og 6.2. (Utslippsreducerende tiltak, renseanlegg m.m.) setter vilkår for bedriftens utslipp. Bedriften har oljeutskiller som ikke er tilrettelagt for uttak av vannprøver og vi konkluderer med at det aldri har blitt tatt ut vannprøver fra avløpsvannet. Det ble gitt avvik på forholdet i rapport fra 2019. På dette tidspunktet fikk Fylkesmannen oppgitt at bedriften ville utbedre oljeutskilleren våren 2020, men bedriften har likevel ikke iverksatt utbedrende tiltak. Fylkesmannen ønsker nå å understreke behovet for å utbedre oljeutskiller og utslippspunkt.

Konklusjon:

Tiltak med utbedring av oljeutskiller **må iverksettes snarest** med hensyn på tilrettelegging for uttak av vannprøver. Utslippet av vann fra oljeutskiller må også utbedres slik at utslippspunktet blir kjent og slik at det kan kontrolleres jevnlig av bedriften og i forbindelse med nye tilsyn. Det forventes at bedriften kan framlegge dokumentasjon på oljeinnhold i avløpsvannet innen **01. mai 2020**.

9. Anmerkninger

Følgende forhold ble anmerket under inspeksjonen:

Anmerkning 1

Bedriftens internkontrollsystem kan forbedres på flere områder.

Kommentarer:

Bedriften har et permbasert internkontrollsystem som inneholder beskrivelser på en del områder. Vi vurderer at en stor del av beskrivelsene og dokumentasjonen ikke har vært jevnlig oppdatert og at arbeidet med internkontroll trolig ikke har vært veldig aktivt de seinere årene. Vi fikk på forhånd oversendt flere interne dokumenter fra bedriften, men har notert at flere av dokumentene har blitt opprettet eller endret rett før tilsynet. Videre fant vi at mange dokumenter ikke har blitt oppdatert jevnlig, men hadde datering fra flere år tilbake.

Bedriften er i ferd med å innarbeide et nytt nettbasert internkontrollsystem, BUSkvalitet2 for HMS og kvalitetssikring i regi av Norges Biloppsamleres Forening. Dette er et verktøy som er obligatorisk i forbindelse med BD-sertifisering. BD-Sertifisering stiller krav om oppdaterte risikoanalyser i samarbeid med lokal bedriftshelsetjeneste, det skal meldes og behandles viktige avvik for å sikre læring og unngå gjentakelse.

Internkontrollforskriften stiller krav om at den ansvarlige skal sikre systematisk overvåkning og gjennomgang av internkontrollen og på den måten sikre at den fungerer som forutsatt. Vi oppfordrer bedriften om å foreta en helhetlig gjennomgang av sitt internkontrollsystem og tilpasse internkontrollsystemet til driftens omfang og aktiviteter.

Anmerkning 2

Rist på tett plate på hovedanlegg hadde en del oljerester.

Kommentarer:

Under tilsynet fant vi betydelig med oljerester i rista og nede i renne på tett plate ved hovedanlegget. Forholdet er dokumentert med foto fra stedet.

Bedriften bør forbedre sine rutiner mht å jevnlig rengjøre rist og renne for oppsamling av oljeholdig avrenning. Det er viktig at oljeutskilleren ikke brukes som en renseløsning

10. Andre Forhold

Det går en lukket bekk i rør under Haga bruk. Det ble påvist rustfarge og noe begroing på bunnsediment i utløpet av bekken, som munner ut i Moelva. Rustfargen kan evt. ha opphav fra humusholdig myrvann i nærområdet. Bedriften oppgir at Fylkesmannen har tatt ut vannprøver fra bekken for en del år tilbake. Det skal ikke ha blitt gjort funn av forurensning i vannprøvene som kan relateres til dagens aktivitet på Haga bruk. Dette forholdet ble ikke nærmere undersøkt i forbindelse med dette tilsynet, men kan være aktuelt å følge opp på et senere tidspunkt.

11. Dokumentunderlag

Lovgrunnlaget for inspeksjonen var:

- Brann- og eksplosjonsvernloven
- Forskrift om brannforebygging
- Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) med underliggende forskrifter
- Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften)
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)
- Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven fra Fylkesmannen
- Pålegg/vedtak i korrespondanse mellom virksomheten og Fylkesmannen

12. Informasjon til virksomheten

Regelverk som det ble informert om:

- Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften)
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)
- Brann- og eksplosjonsvernloven. www.dsb.no
- Forskrift om brannforebygging. www.dsb.no
- Forskrift om håndtering av farlig stoff. www.dsb.no